

די לויכות בעניין שתי מדינות עודד גולדרייך

עם כל הכבוד למתווכחים, שהם חברים רבי-זכיות (ודאי ממני!) בשמאל הישראלי, אני מבקש להציע להפסיק את הויכות בעניין "שתי מדינות" משום שלדעתי הנושא הזה אינו נושא לויכות ישראלי. הנושא לויכות ישראלי הוא קיום או סיום (מידי) של משטר הכיבוש והדיכוי בשטחי הגדה המערבית ורצועת עזה (להלן: **השטחים**) והנושא הסמוך של משטר האפליה וההדרה של אזרחי ישראל שאינם זכאים לעלות עפ"י חוק השבות (להלן: **נטולי זכות השבות**).

השמאל דורש ופועל וצריך לדרוש ולפעול לסיום של משטר הכיבוש והדיכוי בשטחים (ומשטר האפליה וההדרה בישראל), ואילו שאלת המשטר המדיני בשטחים שישוחררו מהכיבוש והדיכוי (אי"ה במהרה בימינו) תעמוד לפתחם של תושביהם הפלסטינאים (עפ"י עקרון ההגדרה העצמית).

כמובן שמותר לנו, בשמאל הישראלי, להתעניין ולדון בשאלה הנ"ל (שבמצב הנוכחי היא למצער אקדמית), אלא שחובה עלינו לזכור שלא עלינו – הישראלים – להחליט בעניין. למעשה נראה לי ראוי יותר שלא נבחש יותר מדי בנושא הזה: ראשית, משום שנראה לי שאנחנו נוטים יותר מדי לכיוון של מתן עצות לאחרים, ובפרט לאחרים המדוכאים על ידי מדינתנו; שנית, משום שנראה לי שהפלסטינאים, אשר מכירים את המשטר הישראלי מצידו המדכא טוב יותר מאיתנו, מוכשרים הרבה יותר מאיתנו לדון בשאלה; ושלישית משום שלפתחינו שאלות דחופות הרבה יותר. בפרט, השוו את מידת העיסוק של השמאל בדמות החברה הסוציאליסטית שלעתיד לבוא כנגד העיסוק במיגור (ולמצער בהחלשה) של המשטר הקפיטליסטי.

אכן, ניתן לקרוא בין השורות שלי שאילו הייתי פלסטינאי ולו הכיבוש היה מסתיים היום, הייתי תומך היום בהפרדות מדינית ממדינת ישראל. אבל אינני פלסטינאי והכיבוש אינו מסתיים היום, וכפי שאמר החבר אשר פרוליך: ראוי לדון בשאלה בהקשר למצב הפוליטי האזורי בזמן הרלוונטי.

שאלה משנית שנותרת לפתחינו היא שאלת יחסינו הנוכחי לסיסמא "שתי מדינות לשני עמים". כבר נאמר שסיסמא זאת עוקרה מתוכנה הרדיקלי בשל עיוותה על ידי ה"מרכז" (ואף הימין) הישראלי והפטרון האמריקאי, אבל בכל זאת עדיין יש בה רמז לשחרור. כמו כן, הסיסמא "שתי מדינות לשני עמים" משמשת את ה"מרכז" והימין הישראלי כתירוץ להמשך ולהעמקה של האפליה וההדרה של אזרחי ישראל נטולי זכות השבות, אבל חזקה אליהם שימצאו בכל מקרה תירוצים לניוולם.

מצד שני, גם נסיגה מסיסמא היא בעייתית מבחינה הסברתית וגם לא קל למצוא סיסמא אחרת אשר מבטאת את מורכבות המצב. הסיסמא "די לכיבוש" טובה, אך גם היא מופשטת מדי ופתוחה לעיוות ולעיקור (ראו, לדוגמא, הטענה הישראלית שאין כיבוש ברצועת עזה). אינני יודע מה לומר כאן, מלבד שהחלטה על סיסמאות היא עניין טקטי שאינו צריך להיות טעון כל כך.